

NOTAT

Notat om Kallesmærsk Hede - Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn

Beliggenhed og beskyttelsesinteresser

Kallesmærsk Hede er det største sammenhængende hedeområde i Sydvestjylland beliggende vest for Oksbøl ud til Vesterhavet. Hele hedearealet er beliggende i Varde Kommune inden for Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn, der dækker et samlet areal på 6.030 ha.

Kallesmærsk Hede fremstår som en stor flade mellem havklitter i vest og de tidligere vandrekitter i Oksby-Bordrup plantager i Øst. I den nordøstlige og sydøstlige del er terrænet kuperet med lave klitter. I den vestlige del er der en nord-sydgående velbevaret klitrække af indsande bag havklitterne.

Arealet er en del af et Natura 2000 område. Således er Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn en del af habitatområde nr. 73 Kallesmærsk Hede, Grærup Langsø, Fiilsø og Kærgård Plantage og af fuglebeskyttelseområde nr. 50 Kallesmærsk Hede og Grærup Langsø. Udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområdet er tilstedeværelsen af hedeheg, tinksmed og hedelærke. Udpegningsgrundlaget for habitatområdet er tilstedeværelsen af odder og en lang række bevaringsværdige naturtyper.

Størstedelen af området indeholder desuden natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Forsvarets anvendelse af Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn

Kallesmærsk Hede anvendes af forsvaret som en integreret del af Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn, der er forsvarets vigtigste terrænområde. Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn er for størstedelen ejet af forsvaret, men der er i de senere år indgået aftale med Skov- og Naturstyrelsen om brugsret til yderligere arealer for at tilvejebringe et øvelsesområde, som imødekommer forsvarets ændrede behov. Det er det eneste af forsvarets skyde- og øvelsesarealer, som har en størrelse, der tillader træning af større enheder såsom bataljoner i

næsten "full scale" aktiviteter. Samtidig er Oksbøl Skyde- og øvelsesterrænet forsvarets vigtigste terræn i forbindelse med uddannelse af soldater til international tjeneste. Efterlevelse af det vitale princip "train as you fight" forudsætter, at terrænet kan anvendes i fuld bredde og længde.

Arealet anvendes ca. 250 øvelses- og skydedage om året, hvilket betinger hel eller delvis afspærring af området.

Den sydlige del af området (Kallesmærsk hede, dele af Vejers, Bordrup og Oksby Klitplantage) er skarpskydningsområde. Dette areal anvendes som mål- og nedslagsområde for tunge våben, eller det udgør i forbindelse med skydninger et sikkerhedsområde, hvori projektiler eller sprængstykker påvirker omgivelserne med stor risiko for skade. I skarpskydningsområdet foregår sprængninger og skydninger med morterer, kampvogne, artilleripjecer og panserværnsraketter. Der gennemføres ligeledes skydninger ind i området fra eksterne stillinger uden for området. Desuden anvender Forsvarets helikoptertjeneste arealet til skarpskydning fra helikoptere, herunder mørke- og natflyvninger. Jagerfly træner våbenaflevering med "live weapons" og gennemfører low level close-air-support øvelser.

I skarpskydningsområdet såvel som i den øvrige del af Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn foregår manøvre med tunge pansrede køretøjer. Endvidere anvendes området i stadigt stigende omfang til samvirkeøvelser mellem landstyrker og helikoptere bl.a. for enheder til internationale operationer. Det omfatter bl.a. indsættelse af landstyrker fra helikoptere, helikopterbaseret observation, ildstøtte fra helikoptere mod mål på landjorden og anvendelse af helikoptere til evakuering af sårede. Der gennemføres taktiske flyvninger med jagerfly i lav højde igennem området med henblik på afsluttende skarpskydninger i skarpskydningsområdet samt træning af drop af forsyninger fra transportfly.

Hele området vest for en linje mellem Nørre Nebel og Oksbøl samt syd for Nørre Nebel og nord for Oksby er lufrumsafspæringsområde. Forsvaret benytter området i fuld udstrækning og højde.

Placering af vindmøller i eller ved Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn

Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn er det eneste sted i Danmark, der kan anvendes til at træne i værnssfælles ramme. Samtidig er Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn det eneste øvelsesterræn i Danmark, hvor skarpskydning kan gennemføres som reel taktisk træning i en værnssfælles ramme. Det er derfor afgørende, at operationsmulighederne i området ikke forringes i forhold til i dag.

Opstilling af vindmøller i eller omkring området vil betyde, at vigtige øvelsesaktiviteter ikke længere kan gennemføres. For det sydlige område gælder det eksempelvis skarpskydninger over større afstande med mortere, artilleri, kampvogne samt med fly/helikopterleveret

ammunition.

For det samlede areal vil det beflyvbare areal mindskes afgørende grundet sikkerhedsafstand til vindmøller. Dette vil reducere mulighederne for at træne bl.a. helikopterindsættelse af landstyrker og evakuering med helikopter markant. Samtidig vil indflyvningsmulighederne til området blive væsentligt forringede, hvilket bl.a. betyder, at der ikke kan gennemføres flyvninger i lav højde, og at der ikke længere kan gennemføres/trænes drop af forsyninger i området. Antallet af møller vil ikke have indflydelse herpå, da flyet skal have mulighed for at manøvrere i lav højde før og evt. efter det aktuelle drop. Desuden er natflyvninger med lysforstærkende udstyr vanskeligt foreneligt med vindmøller, da kraftige eksterne lyskilder kan forstyrre udstyret og dermed indvirke på flysikkerheden.

Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn kan som det eneste af forsvarets øvelsesområder facilitere:

- Skarpskydning med hærens kampvogne.
- Skarpskydning med hærens artilleripjecer (ubegrænset ladningsstørrelse).
- Våbenaflevering af skarp ammunition fra flyvevåbnets fly og helikoptere i samvirke med landstyrker.
- Enhedsuddannelse på bataljonsniveau (Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse og uddannelse af Stående Reaktionsstyrke), herunder samvirkeuddannelse mellem hærens forskellige våbenarter (kamtropper, artilleri, ingeniører, logistik, signal).
- Enhedsuddannelse og missionsorienteret uddannelse til internationale operationer af bataljonskampgruppe (battle group) (Hærens Reaktionsstyrkeuddannelse og Stående Reaktionsstyrke), herunder opbygning af lejr og samvirkeøvelser mellem hærens og flyvevåbnets enheder.
- Naval gunfire operations: Det vil sige beskydning af landmål fra havet.
- Samvirkeøvelser på bataljonsniveau med helikopter- og flystøtte.

Da forsvaret anvender arealet ca. 250 dage om året, sætter det en begrænsning for, hvornår der kan gennemføres opsætning, reparationer og tilsyn med eventuelle vindmøller.

Det vurderes endvidere, at vindmølle drift vil kunne påvirke radiokædeudstyr og anvendelsen af laserudstyr.

Samlet set vil en opstilling af vindmøller betyde, at muligheden for at øve realistiske scenarier til understøttelse af personel, der udsendes til internationale missioner afgørende forringes. Forsvarets indsættelse i Kosovo, Irak og Afghanistan har understreget behovet for at kunne gennemføre uddannelse og træning i et udfordrende øvelsesmiljø (scenarier og terrænområder) i overensstemmelse med virkelighedens omskiftelige operationsområder og indsættelsesformer. En begrænsning af øvelsesvilkårene i Oksbøl vil forhindre den fornødne uddannelsesmæssige træning.

Da området henset til sin benyttelse ikke vurderes at udgøre en reel option til opstilling af vindmøller, er de økonomiske konsekvenser ikke belyst.

Det indstilles, at Oksbøl Skyde- og Øvelsesterræn som forsvarets største og vigtigste øvelsesterræn udgår af de videre overvejelser om arealer til opstilling af vindmøller.